



دانشگاه شهید چمران اهواز



تدوین و نگارش متون علمی



مجتبی جهانی فر
دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
دانشگاه شهید چمران اهواز
نیم سال اول سال تحصیلی ۹۸-۹۹

درس سیزدهم

اخلاق در نگارش و ارسال مقاله به مجلات





- **جعل (Fabrication)** ساخت داده و نتایج و ثبت و گزارش آنها.
- **تحریف (Falsification)** دستکاری روش کار، ابزار و یا تغییر داده ها و نتایج
- **سرقت ادبی (Plagiarism)** تصاحب و تملک ایده ها، نتایج، کلمات بدون ذکر نام و اعتبار صاحب اثر.

سرقت ادبی Plagiarism

سرقت ادبی از خود

سرقت ادبی از دیگران

~~CTRL+C~~

~~CTRL+V~~



چه زمانی خوداستنادی به جاست و ایرادی بر آن وارد نیست:

- شخص در آن حوزه صاحب نظر است و مهم ترین آثار پیشین در آن حوزه نیز به وی تعلق دارد.
- شخص آثار زیادی در آن حوزه منتشر کرده و بخواهد ارتباطی میان اثر حاضر و سایر آثار مرتبطی که در گذشته نوشته برقرار کند.
- شخص بخواهد تفاوت کار حاضر با سایر کارهای قبلی که در این حوزه انجام داده را نشان دهد.
- اثر فعلی در ادامه آثار قبلی نویسنده است.
- معمولاً در صورت نیاز به خوداستنادی، درصد خوداستنادی تا ۲۰٪ مجاز و مورد قبول دانسته شده است.

چه زمانی خود استنادی ناجاست (سرقت ادبی از خود):

- شخص تنها بخواهد استنادهای دریافتی خود را افزایش دهد.
- خوداستنادی با هدف تمجید از خود انجام شود.
- خوداستنادی نامرتبط (استناد به مدارک قبلی که حتی ممکن است چندان ربطی به مدرک حاضر هم نداشته باشد).
- دستکاری و افزایش کاذب استنادهای دریافتی نویسنده و مجله و همچنین ضریب تاثیر مجله از طریق خوداستنادی.
- عرضه و نمایش آثاری که تاکنون استناد نشده و یا استناد کمی دارند.

■ سرقت علمی - ادبی استفاده از ایده ها و عبارات دیگران، به عنوان ایده و عبارات خویش و در واقع نوعی دستبرد فکری یا ایده دزدی است.

■ سرقت علمی - ادبی می تواند شامل طیف وسیعی از دستبردهای آگاهانه تا کپی کردن اتفاقی مطالب دیگران باشد.

■ **سرقت ادبی عمدی** : کپی کردن مطالب از منابع دیگر یا بهره گیری از نظرات دیگران بدون ذکر منبع

■ **سرقت ادبی تصادفی** : تفسیر یک مطلب بسیار شبیه به مطلب اصلی

نمونه های رایج سرقت ادبی

- دانلود کردن منابع اطلاعاتی رایگان

- کپی کردن مقالات از اینترنت و یا منابع اطلاعاتی عمومی

- کپی برداری و چینش چند متن در کنار هم به عنوان یک متن جدید

- استفاده از منابع اشتباه

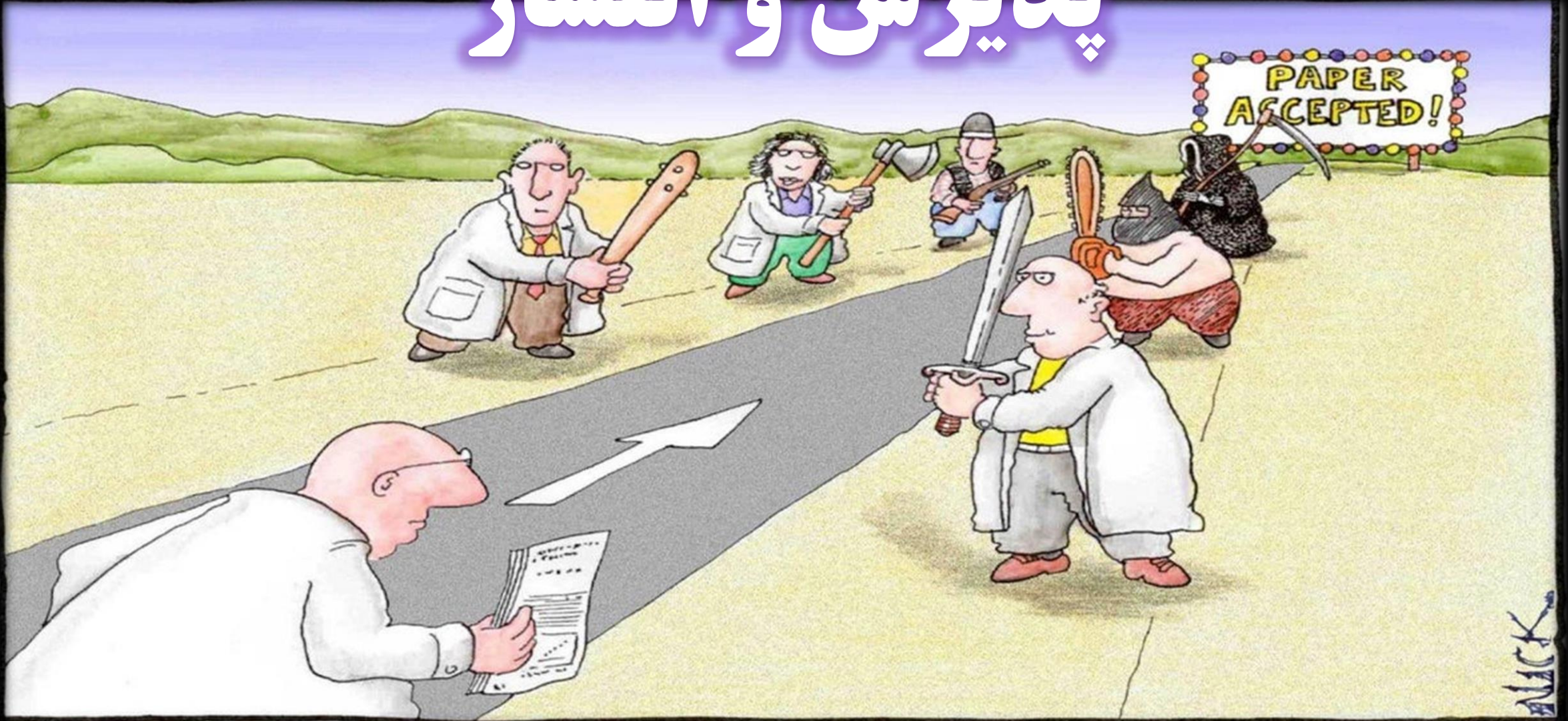
- تغییر دادن اطلاعات و داده ها

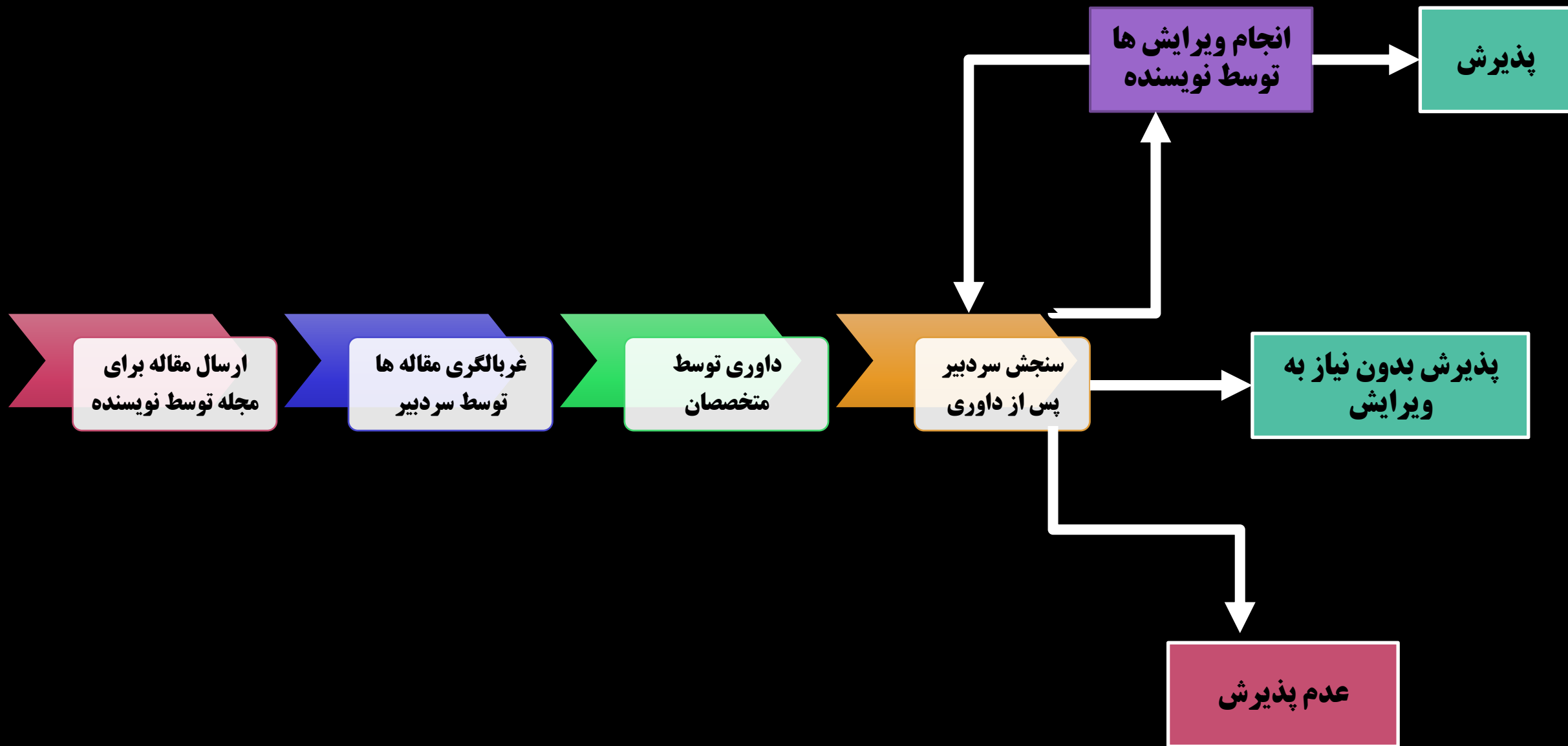


راههای پیشگیری سرقت ادبی

- آموزش و یادگیری روش های صحیح پژوهش و جستجوی منابع
- آگاهی از چگونگی نقل قول کردن
- آشنایی با نحوه ذکر نمودن منابع
- آشنایی با چگونگی تفسیر کردن یک متن
- کشف صحیح و علمی سرقت ادبی
- برخورد قاطع با متخلف و قوانین بازدارنده

پذیرش و انتشار





انتخاب مجله

- مقاله شما هرچقدر هم که خوب باشد اگر برای مجله نامناسبی ارسال شود، رد خواهد شد.
- شناخت مجلات موجود در حوزه پژوهش.
- آگاهی دقیق از دامنه، پوشش و دستور العمل های مجله (تعداد صفحات و ...)
- شناسایی مخاطبان مجله.
- بررسی کیفیت مجلات (رتبه بندی های رسمی، گروه های بحث، سوال از سایر افراد).
- مطالعه شماره های قبلی مجله (آگاهی از کیفیت و ساختار مقالات)
- تماس با سردبیر (**Editor**) با اعضای هیات تحریریه (**Editorial Board Members**).
- از ارسال مقاله به مجله غیرتخصصی خودداری کنید.
- از ارسال یک مقاله برای چندین مجله خودداری کنید.

قبل از ارسال مقاله

- ویرایش کردن چندباره متن.
- اطمینان از عدم وجود ایرادات نگارشی.
- کمک گرفتن از اساتید و دوستان جهت خواندن و ویرایش مقاله.
- یکدست کردن ساختار مقاله.
- بررسی مجدد منابع و مآخذ و استنادها.
- رعایت تمام دستورالعمل های مجله.
- رعایت تعداد کلمات و صفحات مقاله.
- نگارش نامه همراه (Cover Letter).

ارسال مقاله

- فیزیکی.
- الکترونیکی از طریق ایمیل.
- الکترونیکی از طریق وب سایت مجله (امکان بررسی وضعیت مقاله در هر مرحله وجود دارد).
- امضای فرم حقوق نسخه برداری مقاله (**Copyright Agreement Form**)
- امضای فرم رعایت اصول اخلاقی در نگارش مقاله (**Ethical Approval Form**) (عدم انتشار مقاله در مجلات دیگر، رعایت حقوق تمام نویسندگان مقاله و ...)

پس از ارسال مقاله

- مدت زمان فرآیند داوری در مجلات مختلف متفاوت است. پس از ارسال مقاله
- سردبیر دریافت مقاله را اعلام می کند.
- بررسی اولیه توسط سردبیر (رد شدن مقاله در این مرحله و یا تأیید شدن).
- انتخاب داوران توسط سردبیر و انتخاب مقاله برای داوران (تعداد داورها در مجلات مختلف متفاوت است).
- انجام داوری توسط داوران و اعلام نتیجه به سردبیر.
- بررسی نظرات داوران از سوی سردبیر و ارسال برای داور دیگر در صورت نیاز.
- تصمیم نهایی سردبیر در مورد مقاله.
- اعلام نتیجه به نویسنده.
- در صورت نیاز، انجام اصلاحات توسط نویسنده.
- بررسی اصلاحات توسط سردبیر و یا داوران.
- تصمیم نهایی سردبیر و هیات تحریریه در مورد پذیرش و یا رد مقاله.

پس از ارسال مقاله

- فرایند داوری مقاله ممکن است یک تا چند ماه به طول انجامد.
- معمولا اگر داوران در موعد مقرر پاسخ ندهند، سردبیر مجله به آن ها یادآوری کرده و در صورت عدم پاسخگویی مقاله را برای داوران دیگر ارسال می کند.
- برخی از مجلات مدت زمان تقریبی داوری خود را در مقالات اعلام می کنند (زمان دریافت مقاله، زمان پذیرش و زمان انتشار)
- اگر مدت زمان زیادی از ارسال مقاله گذشت و پاسخی دریافت نکردید، با ارسال نامه ای به سردبیر، وضعیت مقاله را جویا شوید.
- ارسال چندباره یادآوری و تحت فشار گذاشتن سردبیر ممکن است نتیجه عکس داشته باشد.

تصمیم سردبیر و هیات تحریره در مورد مقاله

- پذیرش بدون نیاز به اصلاحات یا پذیرش قطعی (Acceptance)
- پذیرش همراه اصلاحات جزئی (Acceptance with Minor Revisions)
- پذیرش همراه با اصلاحات کلی (Acceptance with Major Revisions)
- ارسال مجدد مقاله (Resubmit)
- عدم پذیرش (Rejection)

انجام اصلاحات

- اگر فرصتی جهت اصلاح کارتتان به شما داده شده است از آن استفاده کنید.
- نظرات داوران را جدی گرفته و سعی کنید به تمامی آن ها پاسخ دهید
- یا تغییرات ذکر شده را اعمال کنید و یا توضیح دهید که نیاز به انجام آن تغییرات نیست.
- تا حد امکان تمامی نظرات داوران را در مقاله اعمال کنید.
- بازه زمانی که برای اصلاح مقاله به شما داده شده را رعایت کنید (۲-۴ هفته).
- در اصلاح مقاله از اساتید و دوستان خود کمک بگیرید.

انجام اصلاحات

- تغییرات انجام شده را به نحوی در متن مقاله مشخص کنید (انجام تغییرات با رنگ متفاوت).
- همچنین گزارشی از تغییرات اعمال شده را جهت سهولت در امر داوری مجدد تهیه کنید و به همراه نسخه اصلاح شده ارسال کنید.
- معمولاً نظرات داوران مثبت و کارساز است، اما داوران هم ممکن است اشتباه کنند. اگر مطمئن هستید که نظر داور درست نیست، نیازی به انجام تغییر نیست، بلکه سعی کنید مودبانه و خلاصه دلایل خود را مطرح کرده و اعلام کنید از دیدگاه شما نیاز به انجام تغییری وجود ندارد.

پس از گرفتن پذیرش

- پس از گرفتن پذیرش مقاله در نوبت انتشار قرار می گیرد.
- مدت زمان انتظار مقاله قبل از انتشار به عواملی مانند تعداد شماره های مجله، تعداد مقالات در هر شماره، تعداد مقالات مورد در نوبت انتشار، تاخیر در نشر مقالات قبلی و نظر سردبیر و هیات تحریره بستگی دارد.
- با توجه به سیاست های حق نسخه برداری مجله می توان نسخه ای از مقاله پذیرفته شده را از طریق وب سایت شخصی، مخزن های موسسه ای و یا موضوعی در اختیار جامعه علمی قرار داد.
- برخی از مجلات نسخه های در نوبت انتشار و زودآیند را از طریق وب سایت خود منتشر می کنند.

برخی دلایل عدم پذیرش مقاله

- ابهام در موضوع مقاله و وجود تعداد زیاد مقالات مشابه پیشین
- عدم تبیین زمینه اصلی تحقیق
- نمونه گیری نامناسب
- عدم رعایت اصول مقاله نویسی مورد نظر نشریه
- عدم ذکر صحیح ارقام آماری
- فقدان بحث و پرداختن به نتایج
- چکیده های خیلی کوتاه و خیلی زیاد
- بی دقتی در تهیه متن (غلط تایپی، اشتباهات متن)
- عدم ارتباط موضوع مقاله با رویکرد نشریه

چند نکته مهم...

- انجام پژوهش های باکیفیت و اصیل (نمی توان مقاله ای اثرگذار از یک پژوهش بی کیفیت استخراج کرد).
- مطالعه جدیدترین مقالات منتشر شده در حوزه پژوهشی شما.
- نگارش علمی نیازمند تمرین و ممارست و صرف زمان است.
- جامعه علمی شما را بر اساس نوشته هایتان قضاوت خواهد کرد.
- از انتشار یک مقاله در چند مجله خودداری کنید. انتشار یک نوشته واحد در چند مجله نوعی خودسرقتی محسوب می شود.
- ممکن است از یک پژوهش بتوان چند مقاله استخراج کرد که مسلماً کمی همپوشانی با هم داشته باشند. اگر این همپوشانی کم باشد مشکلی ایجاد نمی کند.

- برقراری ارتباطات علمی و اجتماعی با پژوهشگران برجسته در حوزه فعالیت شما.
- نگارش با زبان علمی.
- نوشتن را به عنوان تمرین یادگیری قلمداد کنید.
- همه پژوهشگران رد شدن مقاله هایشان را تجربه کرده اند، سعی کنید ایرادات بیان شده را در کارهای بعدی تکرار نکنید.
- آگاهی از شیوه نامه ها و اصول استناددهی.
- بهبود مهارت های مطالعه، فنی، اطلاع یابی، مدیریت زمان و نگارش.
- ایده های پژوهشی خود را همواره یادداشت و مستند کنید.
- همکاری با پژوهشگران با تجربه می تواند نکات زیادی را در خصوص انجام پژوهش و نگارش علمی به ما یاد دهد.
- صبر و بردباری در تالیف و انتشار مقالات علمی.



گمان مبر که به آخر رسید کار مغان
هزار باده ناخورده در گ تاک است

